

Tilausgraduopas

SPECIA

Asiantuntijat ja ylemmät
toimihenkilöt ry

Tilausgradun tekeminen humanistisilla ja kasvatustieteellisillä aloilla

Tilausgradu tarjoaa opiskelijalle mahtavan tilaisuuden tehdä tutkimusta oman alan organisaatiolle. Tilausgradun tekijä kasvattaa omia verkostojaan ja voi tätä kautta edistää valmistumisen jälkeistä työllistymistä. Yritykselle tai organisaatiolle tilausgradun teettäminen taas tuo tuoretta ja korkealaatuista tutkimustietoa, jota hyödyntää toiminnassaan.

Specian tekemästä tilausgraduselvityksestä selvisi, että tilausgraduista koskevat käytännöt ovat kasvatustieteellisillä ja humanistisilla aloilla hyvin kirjavat. Sekä opiskelijat että tilausgradujen toimeksiantajat ovat epävarmoja siitä, mikä on reilu korvaus tutkimustyöstä ja miten tilausgradun käytännön asiat tulisi hoitaa. Specian tilausgraduoppaaseen on koottu se, mitä opiskelijan tulee tietää oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan lähtiessään tekemään tilausgradua. Lisäksi opas antaa käytännön vinkkejä palkkion määrittelyyn.

Asiantuntijat ja ylemmät
toimihenkilöt ry

Sisällys

Tilausgradun tekeminen humanistisilla ja kasvatustieteellisillä aloilla	2
Gradutoimeksiannon löytäminen	3
Oikeudet ja velvollisuudet	4
Tilausgradun rahoittaminen	5
Mitä kannattaa ottaa huomioon palkasta tai palkkiosta sovittaessa	6
Malli: Sopimus opinnäytetyötoimeksiannosta	7
Lähteet ja lisätieto	8

Gradutoimeksiannon löytäminen

Gradutoimeksiantoja välitetään erityisesti yliopistojen Aarresaari-verkkoportaalien kautta. Yliopistot ohjaavat heille tulevat gradu-toimeksiannot usein tätä kautta. aarresaari.net

Kuten muussakin työnhaussa, myös tilausgradupaikkaa etsiessä merkittävään asemaan nousevat kuitenkin opiskelijan omat verkostot. Esimerkiksi kesätyö- tai harjoittelupaikalle voi ehdottaa tilausgradun tekemistä. Mahdollisuuksista kannattaa myös rohkeasti kysellä kiinnostavilta organisaatioilta.

Tyypillisesti kasvatustieteiden opiskelijat ovat tilausgraduissaan esimerkiksi arvioineet organisaation henkilöstöjohtamisen tilaa, suunnitelleet uuden palvelun tai analysoineet yrityksen kohderyhmää. Historianopiskelijoiden tyypilliset tilausgradut taas ovat yritysten ja organisaatioiden historiategioita, mutta gradu voi käsitellä myös esimerkiksi organisaation arkistojen toimintaa ja suunnittelua. Specialaiset ovat tehneet tilausgraduista esimerkiksi kansanopistoille, työeläkevakuutusyhtiöille, ammattiliitoille ja ammattikorkeakouluille.

Oikeudet ja velvollisuudet

	Oikeudet	Velvollisuudet
Gradun tekijä	<ul style="list-style-type: none">• Saa gradun tekoon tieteellistä ohjausta yliopistolta ja tarvittaessa tilaajalta• Saa gradusta reilun korvauksen• Valitsee gradun menetelmät• Säilyttää gradun tekijänoikeuden	<ul style="list-style-type: none">• Hyväksyttää gradun aiheen ohjaajalla• Neuvottelee tilaajan kanssa sopimuksesta• Tekee gradun sovitun aikataulun mukaisesti• Toimittaa gradun tilaajalle• Selvittää, koskeeko joitakin gradun osia salassapitosäädökset
Gradun tilaaja	<ul style="list-style-type: none">• Saa tilatun gradun käyttöönsä sovitun aikataulun mukaisesti• Gradu on luotettava ja vastaa hyviä tieteellisiä käytäntöjä	<ul style="list-style-type: none">• Järjestää tekijälle yhteys henkilön gradunteon ajaksi• Neuvottelee tekijän kanssa toimeksianto- tai työsopimuksesta• Maksaa sovitun palkan tai palkkion, sekä korvaa tutkimustyön kulut tekijälle• Jos tekijä on työssuhhteessa, vastaa yleisistä työnantajavelvollisuuksista
Yliopisto	<ul style="list-style-type: none">• Rajaa tutkimusongelmaa niin, että se vastaa alan tieteellisiä vaatimuksia• Julkaisee gradun yliopiston käytänteiden mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">• Huolehtii gradun tieteellisestä laadusta ja opiskelijan ohjaamisesta• Arvostelee gradun

Tilausgradun rahoittaminen

Opiskelijan tulee saada tilausgradusta reilu korvaus. Korvaus riippuu gradun luonteesta, tilaajaorganisaatiosta ja yliopistosta.

- **Työsuhde:** Monet yliopistot suosittelvat, että tilausgradu tehdään työsuhteessa. Tällöin tekijälle maksetaan kuukausi- tai tuntiperusteista palkkaa ja työsuhteeseen pätevät kaikki tavanomaiset oikeudet ja velvollisuudet. Tilausgradun voi tehdä esimerkiksi kesätyönä tai tuntityönä.
- **Toimeksianto:** Gradun voi tehdä myös toimeksiantona, jolloin graduntekijälle maksetaan palkkio tai työkorvaus. Palkkion voi maksaa esimerkiksi muutamassa erässä työn edetessä tai kerralla, kun se on valmis. Graduntekijän on hyvä muistaa, että palkkio on veronalaista tuloa.
- **Stipendi:** Joillakin yliopistoilla on stipendijärjestelmiä, joissa gradun tilaaja lahjoittaa rahaa säätiölle, joka puolestaan myöntää graduntekijälle stipendin. Stipendimahdollisuus tulee selvittää aina yliopistokohtaisesti.

Palkan tai palkkion lisäksi tilaajan tulee korvata muut tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat kulut, kuten matkakulut, materiaalikulut ja painatuskulut.

Mitä kannattaa ottaa huomioon palkasta tai palkkiosta sovittaessa

Miten gradu hyödyttää tilaajaa?

- Jos gradu hyödyttää tilaajaa taloudellisesti, tämän tulee näkyä myös korvauksen suuruudessa. Jos esimerkiksi graduntekijä suunnittelee uuden toimintamuodon, tilaaja tulee todennäköisesti hyötymään tutkimustyöstäsi taloudellisesti.

Kuinka suuri osa gradustasi hyödyttää tilaajaa?

- Gradu ei välttämättä kokonaisuudessaan hyödytä sen tilaajaa. Esimerkiksi teoriaosuus tai menetelmien pohtiminen ei välttämättä hyödytä tilaajaa, joka haluaa vain tulokset käyttöönsä. Tilaajaa saattaa myös kiinnostaa ainoastaan graduntekijän keräämä kvantitatiivinen data, ei sen analyysi.
- Kuinka suuri osa tehdystä gradusta on sitä, mitä tilaaja haluaa käyttöönsä?

Kuinka työläs graduprosessi on?

- Tarjoaako tilaajataho graduntekijälle valmiin aineiston vai tuleeeko aineisto kerätä itse? Aineiston kerääminen itse esimerkiksi kysymyslomakkeella, haastatteluina tai arkistosta vie merkittävästi graduntekijän aikaa. Sen sijaan valmiiksi kerätty aineisto voi helpottaa ja nopeuttaa graduprosessia.
- Pitääkö aineistoa varten matkustaa? Saako sen esimerkiksi jostain tietystä arkistosta tiettyyn aikaan vai voiko sitä käsitellä koska tahansa vaikka kotona tietokoneella?

Jos tutkimusta ei tehtäisi tilausgraduna, kuka sen tekisi?

- Jos kysymyksessä on esimerkiksi organisaation historiateos tai konsultationomainen palvelumuotoilutehtävä, se todennäköisesti teetetäisiin ammattilaisella. Tässä tilanteessa graduntekijän kannattaa selvittää, mitä ammattilainen pyytäisi vastaavasta tilaustyöstä ja huomioida tämä palkkioneuvotteluissa.

Kuinka suuri palkkion tai palkan tulisi olla?

- Tilausgradusta maksettavasta palkkiosta on vaikea antaa tarkkaa euromääristä suositusta. Tilausgradun teon voi rinnastaa korkeakouluharjoitteluun, sillä tutkimuksen teko hyödyttää sekä tilaajaorganisaatiota että opiskelijaa. Yliopistojen gradulle määrittämät opintopistemäärät kertovat, kuinka paljon työtunteja graduntekoon suunnilleen kuluu: 1 op vastaa noin 27 tuntia työtä, eli gradu kokonaisuudessaan vastaa noin 800 – 1 000 työtuntia.
- Reilu palkkio tilausgradusta voisi vastata esimerkiksi korkeakouluharjoittelusta maksettavaa palkkaa (vuonna 2017 vähimmäispalkka korkeakouluharjoittelusta on 1 187 euroa/kk).

Malli

Sopimus opinnäytetyötoimeksiannosta

Toimeksiantajan yhteyshenkilö ja yhteystiedot

Opiskelijan yhteystiedot

Opiskelijan tutkimustyön aihe. Maininta, jos erillinen tutkimussuunnitelma on liitteenä.

Sovittu aikataulu tutkimustyön valmistumiselle.

Palkkion tai palkan yksityiskohdat.

Yksityiskohdat gradun julkaisemisesta. Tiedot tekijänoikeuksista ja siitä, kenellä on oikeus käyttää tutkimuksen tuloksia ja miten. Mikäli aineistoon liittyy myöhempiä käyttörajoituksia, myös niistä on hyvä mainita tässä. Mahdollisista salassapitosäädöksistä sopiminen.

Päivämäärä, paikka ja allekirjoitukset

Toimeksiantaja

Opiskelija

Specia auttaa myös tilausgraduuhin liittyvien käytäntöjen ja sopimusten kanssa! Ota yhteyttä **toimisto@specia.fi**

Lähteet ja lisää tietoa

- Helsingin yliopisto: Gradutoimeksiannon rahoitusmahdollisuuksia. Päivitetty 22.8.2016.
helsinki.fi/fi/gradutoimeksiannon-rahoitusmahdollisuuksia
- Jyväskylän yliopisto: Opinnäytetyöt. Luettu 30.10.2017.
opiskelu.jyu.fi/fi/tyoelamapalvelut/palvelut-tyonantajille/kehita/opinnayte
- Korkeakouluosaajat.fi: Opinnäytetyöt. Luettu 30.10.2017.
korkeakouluosaajat.fi/aloita_yhteistyö/opinnaytetyöt
- Korkeakouluosaajat.fi: Miten rekrytoin opinnäytetyöntekijän. Luettu 30.10.2017.
korkeakouluosaajat.fi/kaytannon_abc/miten_rekrytoin_opinnaytetyontekijan.
- Korkeakouluosaajat.fi: Opinnäytetoimeksianto – kuka vastaa mistäkin? Luettu 30.10.2017.
korkeakouluosaajat.fi/kaytannon_abc/opinnaytetoimeksianto_-_kuka_vastaa_mistakin
- Korkeakoulut seutukunnissa -hanke: Tilausgradu ja opinnäytetyö käytännössä. Ohjeita työnantajille. Luettu 30.10.2017.
- utu.fi/fi/yksikko/yltiopistopalvelut/opintohallinto/ohjauksen-ja-koulutuksen-tukipalvelut/rekry/Documents/Graduopas.pdf
- Tampereen yliopisto: Tarjoa projekti- tai opinnäytetyöaihe. Päivitetty 22.12.2015.
uta.fi/rekrytointi/tyonantajalle/gradutoimeksianto.html

Specia – Asiantuntijat ja ylemmät toimihenkilöt ry

Snellmaninkatu 19–21 E 15, 00170 Helsinki

toimisto@specia.fi

www.specia.fi

Asiantuntijat ja ylemmät
toimihenkilöt ry